

O ČESKÉM NÁVRHU TRESTAT MAZÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ

Skupina poslanců v čele s Václavem Klausem mladším (ODS) chce trestat omezování svobody projevu na sociálních sítích. Za mazání příspěvků uživatelů by provozovatelům nebo správcům těchto platform hrozilo podle navrhované novely trestního zákoníku až tříleté vězení, zákaz činnosti nebo peněžitý trest. Předlohu podepsalo 34 poslanců z ODS, ANO, SPD, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL a STAN, chybí jen zástupci Pirátů a TOP 09.

.Nový trestný čin nazvaný porušování svobody projevu by se vztahoval na sociální sítě s více než 100 000 uživateli. Trestné by podle návrhu bylo neoprávněné odstranění nebo jiné znepřístupnění příspěvku týkajícího se otázek veřejného zájmu, který by nebyl v rozporu s trestními předpisy, mezinárodními smlouvami nebo s dobrými mravy. Zásah by zároveň musel být veden úmyslem ztížit nebo zmařit svobodnou veřejnou diskusi.

Méně závažné případy porušení svobody projevu, a to i z nedbalosti, by byly podle novely přestupkem. Jednotlivcům provozujícím sociální sítě by za něj hrozila až půlmilionová pokuta, podnikatelům a firmám až padesátimilionový postih.

Zavedení nového trestného činu a přestupku by mělo zabránit tomu, ale provozovatelé sociálních sítí „svévolně či preventivně“ omezovali názory a informace, které nepřekračují zákonné mantinely. Návrh zákon ovšem vůbec neřeší situaci, kdyby firma svou sociální síť prostě vypla, protože by se jí už ekonomicky nevyplácela, a tím by příspěvky lidí znepřístupnila. Podobně rizikovým by se mohl stát i boj proti spamu, který zaplavuje diskuzní fóra i Facebook. I kdyby reklama na viagru či internetový hazard obsahovala něčí názor na politické téma, vystavoval by se provozovatel serveru při jeho smazání riziku vězení.

Dle odborníků je tak pravděpodobné, že by na internetu po schválení zákona příležitosti vyjádřit vlastní názor ubylo. Mnozí provozovatelé by totiž diskuzní platformy raději zrušili, než by riskovali drakonické tresty.

POLITICI

Nešťastný a nezodpovědný je podle předsedy ODS Petra Fialy návrh poslance ODS Václava Klause mladšího, který chce trestat omezování svobody projevu na veřejných sociálních sítích až vězením

„Facebook je soukromá společnost a stát jí nemá co mluvit do toho, jaká si nastaví pravidla. Tohle není návrh na ochranu svobody slova, ale na ochranu dezinformační války, napsal předseda poslaneckého klubu strany TOP09 Miroslav Kalousek.

ŽURNALISTÉ

Pavelka: " Jak by tedy české soudy vymáhaly podobný zákon po korporaci, která v Česku nesídlí, nemá zde žádnou infrastrukturu a řídí se americkým právním systémem?

Technologické firmy vyžadují respektování určitých pravidel. Nepohybujete se totiž ve veřejném prostoru, jak se patrně domnívá Klaus mladší, ale ve firemním prostředí. Za vývoj, provoz a udržování tohoto prostředí zaplatila korporace miliardy dolarů, a tak si vymíňuje právo určovat, co je přijatelné a co ne.

Není pochyb o tom, že velké technologické firmy prosazují na svých platformách korektní chování a že zde ani náhodou neplatí absolutní svoboda slova. Označovat to za cenzuru je však zcela scesné. O cenzuře lze mluvit výhradně ve vztahu občana a státu. Facebook či Twitter jsou soukromé společnosti. Očekávat, že umožní ve vlastním korporátním digitálním prostoru zcela neregulované chování, je naprosto absurdní. Pokud se panu Klausovi interní politika firmy nelíbí,

nikdo ho nenutí, aby její služby využíval. Na internetu jsou bez problému dostupná místa, kde panuje absolutní svoboda slov. Klausův zákon ve skutečnosti není snahou zajistit větší svobodu vyjadřování v kyberprostoru. Jde o pokračování dlouhodobé strategie, v jejímž rámci se poslanec Klaus zkratkovitě, polopravdivě nebo rovnou nepravdivě vyjadřuje ke složitým problémům.

Interní politika firem provozujících platformy sociálních sítí je nepochybně problematická. Především jde o to, že pravidla jsou značně nejasná, a zejména v případě malých zemí, jako je Česko, se uživatel jen obtížně dobere toho, proč mu vlastně byl příspěvek smazán nebo za co konkrétně byl zablokovan. Mnohem důležitější však je, že ke každé mainstreamové, korporátní službě typu Facebook existuje svobodnější, neregulovaná alternativa. Internet je prakticky dokonale tržní prostředí a státy by do něj měly zasahovat co nejméně. Uživatelé se sami rozhodnou, jaké a jak nastavené služby jim vyhovují."

Palička: " Vyostřená debata se ubírá mnoha směry, ale poněkud se zapomíná na samotné jádro pudla. Totiž to, jakým způsobem dochází ze strany sociálních sítí k nakládání s obsahem a jeho mazáním. Rozhodně totiž nejde o nic nepodstatného, čím bychom se neměli zabývat, naopak.

V první řadě si přiznejme, že Klausův návrh je objektivně přestřelený a asi těžko si lze představit, jak by v krajně nepravděpodobném případě jeho schválení probíhalo jeho vymáhání. Asi prvním protiargumentem je to, že sociální síť je soukromý subjekt, pro který platí jeho vlastní pravidla, která buď uživatel akceptuje. Ponechme stranou skutečnost, že ti, kteří se v tomto případě ohání právem soukromého subjektu zveřejňovat si bez státních zásahů, co chce, jsou dost často ti samí, kteří volají po státním zásahu do práv soukromých subjektů zveřejňovat si, co chtějí. Pravdou je, že s jakoukoliv sociální sítí budeme vždy hrát hru, kdy my budeme ten slabší a provozovatel sociální sítě bude tím, kdo si určuje pravidla a může si je klidně ze dne na den měnit, když se mu zrovna za chce.

Klaus dlouhodobě upozorňuje na to, že Facebook mnohem častěji maže, nebo v lepším případě uměle snižuje dosahy konzervativně laděným příspěvkům, které ale pravidla sociální sítě neporušují. Možnost odvolat se, ač jste objektivně v právu, buď vůbec nedostanete, nebo ji bude posuzovat brigádník.

PRÁVNÍCI

Podle nich Klaus vůbec nechápe, jak fungují sociální sítě a zákony. Navrhující poslanci by přitom novelou paradoxně mohli dostat do vězení i sami sebe. „Opravdu si někdo myslí, že dotčeného pracovníka, který smazal příspěvek odněkud z Indie, dostaneme před český soud? Nebo budeme stíhat přímo zakladatele Facebooku Marka Zuckerberga? Taková představa je spíše úsměvná než skutečně proveditelná,“(právníčka Monika Hanych, která se specializuje na média, ústavní právo a svobodu projevu).

„Je otázkou, nakolik jsou postihy realizovatelné, kdo by vlastně měl být“ (ústavní právník Jan Kysela).

Pokud by novela skutečně prošla, znamenala by zahlcení policie i soudů, které by musely zkoumat jednotlivé případy (advokát Tomáš Sokol).

Compiled by SCM (2019) from Jan Palička (2019, 28.1.). Palička: Trestat mazání je absurdní, chování sociálních sítí by nám ale nemělo být lhostejné, info.cz Kryštof Pavelka (2019, 30.1). Utrpení mladého Klause. Jeho zákon o sociálních sítích je nevymahatelný, absurdní a děravý. Reflex.cz Lada Režňáková, Lukáš Valášek, poe (2019, 3.2.). Je to paskvil, říkají právníci o Klausově návrhu trestat mazání příspěvků